

nižších soudů, založeného na důkazech svědeckých a posudku znalců, provedli oba žalovaní stavitelé převzaté dílo, novostavbu domu, na sousedním pozemku, odborně, bezvadně a se šetřením všech možných opatrností, nelze jim tedy vytýkati ani porušení obyčejné bedlivosti dle Šu 1297 obč. zák., ani nedostatek pozornosti neb znalostí, jimiž byli jako odborníci povinni dle Šu 1299 obč. zák. Tím jest otázka jejich zavinení rozřešena v neprospěch žalobkyně a padá žalobní nárok. Pokud žalobkyně napadá právě uvedené skutkové zjištění, tvrdíc s hlediska Šu 503 čís. 2 a 3 c. ř. s., že posudek znalců trpí vnitřními rozpory a že odvolací soud nepřihlížel k jeho některým jednotlivostem, neprovádí takto uplatněné dovolací důvody po zákonu, nýbrž brojí jimi zakrytě proti ocenění provedeného důkazu odvolacím soudem, což však jest v dovolacím řízení nepřípustno. To platí jmenovitě o výtce, že odvolací soud nevzal náležitého zřetele na udání znalců, že částečné podkopání štítové zdi a klid práce od 30. dubna do 2. května 1923 nemohly míti na štítnou zeď povážlivého vlivu. Mylně spatřuje dovolání rozpor mezi zjištěním, že stavitelé provedli své dílo bezvadně a odborně, a posudkem znalců, že mělo býti při stavbě uváženo zvětšení tlaku, kterým bude stará štítová zeď po podkopání a zatížení druhým patrem působiti na dům žalobkyně. Žalovaní stavitelé převzali stavbu na základě hoto- vých plánů, ve kterých bylo s použitím staré štítové zdi počítáno, jejich právní povinností bylo jenom provésti novostavbu bezvadně a odborně podle těchto plánů, takže se nepotřebovali vůbec starati ani o vliv, jaký bude míti provedení novostavby na sousední dům, ani o vzájemná práva a povinnosti obou sousedů, komplikovaná v tomto případě tím, že štítová zeď pro novostavbu byla postavena svého času právě majitelem sousedního domu. Starosti tyto byly věci stavebníkovou a stavitele, který vypracoval plány, nikoliv žalovaných. Z Šu 1299 obč. zák. by mohla býti leda odvozována jejich povinnost, by upozornili stavebníka na nebezpečí, hrozící sousednímu domu prováděním stavby podle uděleného jim příkazu a schválených plánů, ale i této povinnosti byli sprostěni tím, že prováděli stavbu za odborného dozoru stavebníkovy, vykonávaného stavebním ředitelem ing. S-em a stavebním radou K-em. Zodpovědnost, kterou žalovaní stavitelé převzali podle stavebních podmínek za bezpečnost základů a za škody způsobené při provádění novostavby na sousedních budovách, zavazovala je jenom vůči eráru, nikoliv také přímo vůči žalobkyni, a byla mimo to v podmínkách samých obmezena jenom na případy nešetření potřebné opatrnosti a bezpečnostních pravidel, dále zlomyslnosti dělníků a zaměstnanců, takže na vady plánu stavebního se nevztahovala a pro rozhodnutí sporu jest bez významu.

Čís. 5388.

V tom, že nastalo zvýšení dopravních sazeb na říšskoněmeckých drahách, jež bylo lze předvídati vzhledem k poklesu německé marky, nelze spatřovati nepředvídatelnou náhodu ve smyslu Šu 1447 obč. zák.

Dlužník nemůže se dovolávat poklesu francouzského franku, jenž nastal v době, kdy byl již v prodlení.

(Rozh. ze dne 21. října 1925, Rv I 1122/25.)

Žalovaná tuzemská firma prodala v říjnu 1923 žalující francouzské firmě vagonové zásilky dřeva franco vagon Strassburg-Port du Rhin, dříví však nedodala, vymlouvajíc se jednak na zvýšení dopravních tarifů na říšskoněmeckých drahách, jednak na pokles francouzského franku. Žalobu o náhradu škody pro nesplnění smlouvy o b a n i ž š í s o u d y zamítly, N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Je nesporno, že žalovaný měl žalobkyni dodati podle smlouvy, dojednané v říjnu 1923, devět vagonů žeziva do 31. prosince 1923. Dále je nesporno, že zboží mělo býti zasláno franco vagon Strassburg-Port du Rhin procleně francouzské celnice, že žalovaný, ač opětne upomenut, prodaného žeziva nedodal a že žalobkyně konečně oznámila žalovanému dopisem svého právního zástupce ze dne 19. února 1924, že mu poskytuje lhůtu k dodatečnému plnění do 15. března 1924, jinak že bude žádati na místě plnění náhradu škody. Žalovaný ani v této lhůtě smlouvy nesplnil a namítá hospodářskou nemožnost plnění, jelikož právě v rozhodné době, od 1. listopadu 1923, nastalo 100% zvýšení dopravních sazeb na říšsko-německých drahách, při čemž dovozní placeno býti mělo v zlatých markách, k čemuž se v únoru 1924 přidružil pokles francouzského franku o 50%. Ve směru tom poukázal již prvý soud právem k tomu, že žalovaný nemůže se dovolávat poklesu francouzského franku, když v době nastalého poklesu byl v prodlení s plněním. Ale plnění nestalo se žalovanému nemožným ani zvýšením dopravních sazeb říšsko-německých drah, neboť toto zvýšení, byť i pro žalovaného znamenalo značnou majetkovou újmu, není takovou náhodou, která by činila plnění i jen hospodářsky nemožným, neboť podle zjištění nižších soudů, nanejvýš i odvolacího soudu nebylo nepředvídatelným, naopak v oné době při znehodnocení německé marky dalo se očekávat, jen že, což ovšem na váhu nepadá, nedalo se předvídati, kdy a v jaké míře změna nastane. Nešlo tedy o náhodu ve smyslu §u 1447 obč. zák., nýbrž o okolnost, které žalovaný při ujednání smlouvy a zejména při určení nabídnuté kupní ceny dbáti měl. Žalovaný, neučiniv tak, nejednal obchodnický (čl. 282 obch. zák.). Pro nepříznivé následky tohoto svého nekupeckého chování nemůže nyní žalovaný dovolávat se toho, že plnění stalo se mu nemožným, nehledíc k tomu, že podle zjištění nižších soudů žalovaný prodané zboží zaslati mohl přes Rakousko a Švýcarsko a že ani netvrdil, tím méně prokázal, že by i tato doprava byla spojena bývala s takovými náklady, které by ho hospodářsky byly zničily. Naprosto na váhu nepadá, že žalovaný i v roce 1924 při obchodech dřívím utrpěl škodu 42.000 Kč, a netřeba proto ani pátrati po příčinách těchto ztrát. Neprávem odkazuje dovolací odpověď na rozhodnutí sb. n. s. čís. 1680, neboť jde tam o případ jiný, totiž o smlouvu z roku 1908 a o změnu poměrů válkou přivedenou, která žádnou ze smluvních stran nebyla a nemohla býti předvídána, ba ani tušena. Mylným jest i mínění odvolacího soudu, že splnění smlouvy mělo by za následek nespravedlivé obohacení žalující strany a že se žalobní nárok proto přičítá dobrým

mravům. Nehledíc k ustanovení čl. 286 obch. zák., podle něhož obchodním jednáním nelze odporovati pro nepřiměřené zkrácení a zejména ani pro zkrácení přes polovici, neznamená v obchodním životě ztráta na jedné straně nutně obohacení na straně druhé a nanejvýš není proti dobrým mravům, když obchodník, byť i za okolností jemu příznivých, trvá na splnění platné a zákonům nijak nepříčící se smlouvy.

Čís. 5389.

Výživné, splatné do vyhlášení úpadku, je pohledávkou úpadkovou a vnucené vyrovnání v úpadku týká se ho bez ohledu na to, zda bylo přihlášeno k úpadku čili nic. Výživné, spadající do třetí třídy úpadkových věřitelů, podléhá vyrovnací srážce.

Nárok na výživné, splatné po vyhlášení úpadku, trvá potud, pokud vzhledem ku změně poměrů živitele nebyl znovu určen rozhodnutím soudním.

Žalobou dle §u 35 ex. ř. lze uplatňovati proti exekuci pro výživné dítěte jak zmenšenou platební mohoucnost živitele tak dosažení samostatné výživy dítěte. Lhostejno, že povinnost vyživovací byla stanovena v řízení nesporném.

(Rozh. ze dne 21. října 1925, Rv I 1128/25)

Manželský otec domáhal se žalobou podle §u 35 ex. ř. zrušení exekuce vedené proti němu jeho nezletilou dcerou ku vydobytí výživného, stanoveného v řízení nesporném. Žalobu opodstatňoval mimo jiné tím, že upadl do insolvence, vyrovnání a úpadku a že tím zanikla jeho povinnost, vyživovati žalovanou. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by řízení doplnil a znovu rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nelze upřítí oprávnění výtce, že nižší soudy neměly zřetele na námitku žalobce, že upadl do insolvence, do vyrovnání a úpadku, a že tím jeho povinnost, vyživovati žalovanou, zanikla. Ovšem žalobce neprovedl, v jaké míře úpadkovým řízením zanikla jeho povinnost vyživovací, ale odvolací soud zjišťuje z konkursních spisů, že dle platného nuceného vyrovnání jest žalobce povinen, svým věřitelům třetí třídy zaplatiti 60% jejich pohledávek. Neprávem míní odvolací soud, že úpadkem nejsou rodinné vyživovací nároky dotčeny a že ani výživné, dlužné do vyhlášení úpadku, není úpadkovou pohledávkou. To ani z §u 1 ani z §u 5 konk. řádu nelze vyvoditi, naopak výživné, splatné do vyhlášení úpadku, je úpadkovou pohledávkou, jak tomu svědčí §§ 14, 15 a 16 konk. řádu, kde se jako úpadkové pohledávky uvádějí i pohledávky výživného a to bez rozdílu z jakého důvodu. Nelze proto sdíleti názor odvolacího soudu, že řízení úpadkové a nucené vyrovnání v něm sjednané, netýkalo se po-